



**PROGRAM PODRŠKE RANOJ FAZI
RAZVOJA STARTAPOVA**

PRIRUČNIK

Maj, 2024

Sadržaj

1. Pozadina programa, ciljevi i rezultati.....	1
2. Trajanje programa.....	1
3. Iznos finansiranja i prihvatljive kategorije troškova.....	1
4. Ko može da se prijavi?.....	3
5. Prihvatljivi podnosioci	3
6. Sadržaj prijave	4
7. Kriterijumi ocjenjivanja	5
8. Proces evaluacije.....	6
8.1. Procjena projektnih prijedloga u odnosu na administrativne kriterijume i prva provjera prijava	6
8.2. Faza predselekcije (prva faza evaluacije).....	7
8.3. Finalna faza odabira (druga faza evaluacije).....	7
9. Ugovaranje i potpisivanje ugovora o finansiranju	8
9.1. Isplata sredstava.....	8
9.2. Mentorstvo.....	9
9.3. Implementacija projekta i obaveze izvještavanja	10
9.4. Promjena ideje	12
9.5. Zahtjevi u vezi sa intelektualnom svojinom i stručnim znanjem (know how).....	12
9.6. Zahtjevi za vidljivost	12
10. Sukob interesa i povjerljivost informacija.....	13
DODATAK: Obaveze u vezi sa de minimis pomoći.....	14

1. Pozadina programa, ciljevi i rezultati

Program podrške ranoj fazi razvoja startapova (u daljem tekstu: Program) je osmišljen da podrži visoko perspektivne timove koji imaju za cilj da validiraju svoje poslovne ideje i pokažu buduću korisnost svog novog proizvoda, usluge, procesa ili tehnologije (u daljem tekstu: proizvod) kroz razvoj prvog prototipa ili minimalno održivog proizvoda (MVP).

Korisnici programa će dobiti **bespovratna sredstva i mentorsku podršku** koje će im pomoći da izvrše prvu fazu dubinskog istraživanja tržišta, započnu razvoj proizvoda, uspostave koncept svog poslovnog modela i započnu pripremu za sljedeću fazu prikupljanja sredstava i razvoja. Dodatno, gdje je to primjenjivo, Fond za inovacije (u daljem tekstu: Fond) će organizovati niz posebno ciljanih radionica koje će pomoći korisnicima da bolje razumiju svoje poslovno okruženje i steknu znanja o različitim aspektima izgradnje uspješnog startapa u ranoj fazi.

Tokom trajanja Programa, očekuje se da će korisnici biti u mogućnosti da dostignu sljedeće rezultate:

- Validiranje ideje i tržišne potrebe u realnom tržišnom okruženju;
- Demonstriranje osnovnih tehničkih performansi proizvoda/usluga (kroz kreiranje prototipa, MVP-a ili pilot projekta);
- Kreiranje efikasnog poslovnog modela.

Završetak ovih zadataka trebalo bi korisnicima pružiti znanje i uvide koji će im omogućiti da usavrše i provjeri usklađenost svojih proizvoda sa tržištem.

2. Trajanje programa

Korisnici su dužni da implementaciju svojih projektnih aktivnosti završe u roku od **6 mjeseci**.

U slučaju značajnog odstupanja od prvobitne ideje ili nepredviđenih događaja koje bi Fond mogao smatrati višom silom, implementacija se može produžiti na period do 3 mjeseca kao produženje bez dodatnih troškova. Produženje mora biti formalno zatraženo i obrazloženo od strane korisnika najmanje 30 dana prije isteka prvobitno ugovorenog trajanja projekta i ovaj zahtjev mora biti formalno odobren od strane Fonda.

3. Iznos finansiranja i prihvatljive kategorije troškova

Finansiranje granta koje obezbjeđuje Fond ograničeno je na maksimalno 30.000 eura po projektu, a finansiranje Fonda može pokriti najviše 90% ukupnog budžeta projekta (bez mentorske podrške). Minimalno 10%¹ od ukupnog budžeta projekta (isključujući mentorsku podršku) korisnik treba osigurati iz bilo kojeg privatnog izvora kao novčani doprinos. Sufinansiranje u naturi neće biti prihvaćeno.

¹Na primjer, u slučaju da korisnik od Fonda traži maksimalan iznos od 30.000 eura, a ukupan budžet projekta (bez troškova mentorskih usluga) iznosi 33.333 eura, potrebno obavezno sufinansiranje od 10% iznosiće 3.333 eura. Nasuprot tome, ako je ukupan budžet projekta koji je predložio korisnik 35.000 eura, Fond će moći dati najviše 30.000 eura, dok će korisnik morati osigurati preostalih 5.000 eura.

Takođe, svaki korisnik će dobiti do 5.000 eura dodatnih sredstava koje će se izdvojiti za usluge podrške mentorstva. Mentorsku podršku korisnik plaća direktno mentoru iz posebne linije u budžetu projekta. Ova sredstva se ne mogu koristiti u druge svrhe.

Propisi o de minimis državnoj pomoći primjenjuju se na finansiranje koje korisnik dobije od Fonda kroz ovaj program. Obrazac izjave za pomoć male vrijednosti (de minimis pomoć) – biće zatražen za dostavljanje nakon odabira kompanija/krajnjih korisnika Programa, prije potpisivanja Ugovora o finansiranju. (Više informacija možete pronaći u Aneksu Programskog priručnika).

Sljedeće kategorije troškova smatraju se prihvatljivim za finansiranje:

- Troškovi plata (plate/naknade za osoblje angažovano na projektu; može uključivati sve socijalne beneficije i porez na dohodak za osoblje koje radi na projektu). Za postojeće startapove prije potpisivanja Ugovora o grantu, biće potrebno priložiti posljednje 3 platne liste koje prethode mjesecu u kojem je podnešena prijava za projekat i prijedlog ugovora (nepotpisan) za svaku novu osobu koja će biti zaposlena na projektu;
- Zakup kancelarije i osnovni troškovi poslovanja (knjigovodstvo, pravne usluge, itd.);
- Oprema i sredstava potrebnih za razvoj (ne uključujući korišćenu ili polovnu opremu i sredstva);
- Eksterne usluge poslovnog razvoja ili usluge istraživanja i razvoja;
- Porez na dodatu vrijednost (PDV) samo ako subjekat ne može tražiti povrat PDV-a iz bilo kojeg razloga. Prije potpisivanja ugovora, od odabranih startapova će Fond zatražiti da dostave izjavu o (ne)povrativosti poreza na dodatu vrijednost).

Sljedeći troškovi i aktivnosti nisu prihvatljivi:

- Svi troškovi nastali prije datuma potpisivanja ugovora;
- Dugovi i troškovi otplate duga (kamate);
- Naknada za gubitke, dugove ili potencijalne buduće obaveze;
- Troškovi koje je podnosilac prijavio i finansirani u okviru druge akcije ili programa koji dobije sredstva iz drugih javnih izvora finansiranja;
- Kupovina zemljišta ili zgrada, uključujući renoviranje;
- Kupovina vozila i lizing;
- Troškovi sudskih i vansudskih sporova;
- Troškovi otvaranja, zatvaranja i vođenja računa;
- Gubici od razmjena valuta, naknade i kazni;
- Krediti trećim licima;
- Nefinansijska ulaganja;
- Troškovi reprezentacije;
- Troškovi zapošljavanja, preseljenja ili pretplate;
- Nabavka korišćene ili obnovljene robe;
- Troškovi održavanja patenata koji nisu proizašli iz projekta;
- Svi ostali troškovi koji nisu navedeni u kategoriji prihvatljivih troškova.

4. Ko može da se prijavi?

Ovaj program je fokusiran na podršku mladim, visoko motivisanim timovima koji žele započeti svoju preduzetničku karijeru u svijetu startapova. Program je namijenjen timovima i startapovima koji nude skalabilna tehnička rješenja za relevantne tržišne probleme i koji nastoje da na osnovu ovih ideja izgrade uspješan biznis.

Program je otvoren za prijave koje dolaze iz svih sektora privrede i svih oblasti nauke i tehnologije. Međutim, važno je istaći da je ovaj program usklađen sa Strategijom pametne specijalizacije Crne Gore 2019-2024.², koji se fokusira na četiri glavna prioritetna domena:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane
- Energija i održiva životna sredina
- Održivi i zdravstveni turizam
- Informaciono-komunikacione tehnologije

Fond će, u zavisnosti od kvaliteta projekata, opredijeliti najmanje 70% raspoloživog budžeta namijenjenom za ovaj javni poziv za projekte iz gore navedenih prioritetnih oblasti.

5. Prihvatljivi podnosioci

Prihvatljivi podnosioci za ovaj program su:

- Timovi koji se se sastoje od 2 do 5 članova

ili

- Mikro preduzeća u privatnom vlasništvu (u formi društva sa ograničenom odgovornošću)³, osnovana u Crnoj Gori⁴ ne duže od dvije (2) godine u trenutku podnošenja prijave.

U slučajevima kada prijavu podnosi tim, ukoliko je finansiranje odobreno, podnosioci prijava će morati da osnuju preduzeće u skladu sa Zakonom o privrednim društvima u Crnoj Gori. Novoosnovano preduzeće kompanija mora biti u 100% vlasništvu najmanje dva predložena člana tima. Procenat vlasništva među članovima tima zavisi od njihovog internog dogovora.

Svaki pojedini član tima može učestvovati u samo jednoj prijavi u okviru tekućeg javnog poziva bez obzira na programe Fonda.

Kandidat (privatna kompanija) koji ispunjava bilo koji od sljedećih kriterijuma NE može se prijaviti niti biti finansiran:

- Podnosilac prijave koji je od Fonda primio 25.000 eura ili više;
- Podnosilac prijave koji je primio 50.000 eura ili više od privatnog investitora;
- Podnosilac prijave koji je imao prihod veći ili jednak 100.000 EUR u bilo kojoj godini od trenutka osnivanja;

²<https://www.gov.me/dokumenta/18205a91-1afc-4eb7-a5cb-8ad5bd0b7712>

³koje su mikro preduzeća u skladu s definicijom u Aneksu 1 GBER Uredbe

⁴U skladu sa važećim crnogorskim Zakonom o privrednim društvima

- Podnosilac prijave je u djelimičnom ili potpunom vlasništvu drugog privatnog ili javnog sektora (državnog) preduzeća ili subjekta;
- Bilo koji od osnivača ili predloženih članova tima je većinski vlasnik ili ima kontrolu nad drugim malim, srednjim ili velikim preduzećem u Crnoj Gori ili inostranstvu⁵, sa izuzetkom privatne mikro kompanije;
- Bilo koji od osnivača ili predloženih članova tima koji u trenutku podnošenja prijave za ovaj program ima/imaju 50% ili više vlasništva u kompaniji koja realizuje projekat finansiran u okviru nekog od programa Fonda (osim vaučera za inovacije).

Ponovno podnošenje iste, izmijenjene i/ili poboljšane prijave, koja je razmatrana za evaluaciju i odbijena u okviru ovog Programa, dozvoljeno je **samo jednom**.

Podnosilac prijave mora dati jasan opis o tome koji su konkretni koraci preduzeti za poboljšanje projekta u odnosu na prethodnu prijavu. Ovo unapređenje se može postići radom na validaciji ideja sa potencijalnim klijentima, kreiranjem demo verzije proizvoda ili sprovođenjem drugih aktivnosti relevantnih za područje poslovanja koji jasno predstavljaju put ka zrelijoj poslovnoj ideji.

Sve promjene izvršene od vremena prethodne prijave moraju biti jasno navedene u prijavi.

Prije podnošenja prijave, savjetuje se da podnosilac pažljivo pročita svu relevantnu dokumentaciju i kontaktira zaposlene Fonda ako se pojave bilo kakva pitanja.

6. Sadržaj prijave

Da bi bilo koja prijava bila razmatrana, potrebno je dostaviti istu u zadatom roku elektronskim putem preko portala Fonda. Podnosilac prijave je dužan da koristi obrasce prijavne dokumentacije koje obezbjeđuje Fond, a koji se nalaze na web stranici Fonda <https://fondzainovacije.me/programi-za-inovacije/>

Sadržaj prijave mora biti u potpunosti dostavljen na engleskom jeziku, osim ako nije jasno drugačije naznačeno.

Kompletna prijavna dokumentacija sastoji se od sljedeća dva dokumenta:

- *Potpisana izjava podnosioca prijave (i pečatirana u slučaju da je kompanija aplikant);*
- *Prijavni obrazac* koji je potrebno popuniti i dostaviti u PDF formatu. Sadrži:
 - Detalje o identifikovanom problemu na tržištu, predloženom rješenju i njegovim potencijalnim poslovnim slučajevima;
 - Kratak opis suosnivača i ključnog osoblja koje će biti angažovano na projektu (minimalno 2, a maksimalno 5);
 - Pojednostavljeni budžet;
 - Video snimak koji predstavlja kratku prezentaciju („elevator pitch“) koncepta proizvoda/usluge i članova tima. Ova video prezentacija ne treba da sadrži samo

⁵Kontrola podrazumijeva pravo ili mogućnost jedne osobe/subjekta, bilo samostalno ili u saradnji s drugim osobama/subjektima, da ima kontrolni utjecaj na poslovanje drugog subjekta putem udjela u kapitalu, ugovora ili prava na imenovanje većine direktora ili članova Nadzornog odbora, u skladu s važećim Zakonom o privrednim društvima Crne Gore (Službeni list br. 65/20 od 03.07.2020).

skice i numeričke indikatore. Trebalo bi da opiše način na koji je problem identifikovan, ideju koja stoji iza proizvoda/usluge/tehnologije i objašnjenje zašto bi rješenje bilo adekvatno za širi krug korisnika. Ovaj video klip mora biti snimljen na engleskom jeziku i link do videa mora biti naveden u obrascu za prijavu (Vimeo, YouTube ili sličan link). Podnosilac prijave snosi punu odgovornost za kvalitet videa i njegovu dostupnost evaluatorima.

Napomena: Prijavni obrazac mora biti dostavljen u potpuno istom vizuelnom i strukturnom formatu i stilu kao što je dat na web stranici Fonda. Svaki pokušaj izmjene obrasca za prijavu otključavanjem i/ili izmjenom formula ili teksta će rezultirati diskvalifikacijom aplikacije iz dalje evaluacije. Aplikantima je dozvoljeno da koriste opcije stilske oblikovanja unutar unaprijed definisanih tekstualnih okvira u prijavnim obrascima.

Fond će svim zainteresovanim aplikantima pružati savjetodavnu podršku putem e-maila, telefona, putem često postavljanih pitanja, informativnih sesija i/ili otvorenih vrata u vezi sa administrativnim aspektima pripreme prijave.

7. Kriterijumi ocjenjivanja

Sve prijave koje ispunjavaju uslove će biti ocijenjene na osnovu sljedeća 3 kriterijuma:

Inovativnost i potencijalna konkurentna prednost predloženog rješenja	
<p><i>Prije opisivanja specifičnosti tehnologije, aplikanti trebaju jasno opisati problem koji namjeravaju riješiti, objasniti njegove specifičnosti, a zatim izložiti detalje predloženog rješenja i navesti kako će ono pomoći u rješavanju problema. Ovo je temeljni stub aplikacije. Tehnologija je važna. Skalabilno, dobro definisano i elegantno rješenje jedan je od glavnih preduslova za uspostavljanje konkurentne prednosti. Aplikanti treba da budu veoma konkretni u vezi sa trenutnom fazom razvoja proizvoda i da daju mapu puta za buduće aktivnosti.</i></p> <p><i>Novi proizvodi i usluge, poboljšanja postojećih rješenja i procesa, novi modeli poslovanja su dobrodošli. Međutim, program ima za cilj da podrži rješenja koja donose novu dodatnu vrijednost poslovnom modelu, te stoga nije dizajniran za aplikacije koje nude standardne nadogradnje (npr. standardne nadogradnje softvera ili jednostavan redizajn proizvoda). Fond ne želi da podrži projekte „i ja“ koji ne nude diferencijaciju u odnosu na postojeće proizvode ili poslovne modele.</i></p> <p><i>Sasvim je očekivano da mlade startup kompanije mijenjaju svoje ideje, i to nikako nije nešto što bi vas trebalo obeshabriti.</i></p>	<p>Maksimalno 5 bodova</p>
Tržišni potencijal	
<p><i>Fokus ovog programa su rješenja koja bi mogla postići široku tržišnu skalu. Ovo ne diskvalifikuje startapove i timove koji žele da riješe problem tržišne niše, ali bi trebalo da budu veoma konkretni u objašnjavanju kako će moći da razvijaju održivo poslovanje.</i></p> <p><i>Savjetujemo vam da o većim ambicijama razmišljate od samog početka.</i></p> <p><i>Izložite svoje znanje o tržištu u potpunosti. Objasnite zašto bi ovo rješenje nudilo premium vrijednost u odnosu na postojeća. Opišite svog idealnog kupca. Budite detaljni o tome koja je vrijednost vašeg rješenja za identifikovane korisnike.</i></p> <p><i>Uvijek razmišljajte o konkurenciji. To nisu nužno samo oni koji nude izuzetno slične proizvode ili isti nivo usluge, već mogu biti i kompanije koje nude različita rješenja koja ispunjavaju iste potrebe koje želite zadovoljiti.</i></p> <p><i>Izložite putokaz za izlazak proizvoda na tržište u vašem najboljem scenariju.</i></p>	<p>Maksimalno 5 bodova</p>

Kompetentnost tima	
<p><i>Fond nastoji podržati visoko motivisane, obučene i dobro izbalansirane timove koji su komplementarni u smislu posjedovanja tehničkog znanja, uvida u to kako tržište funkcioniše, sposobnosti uočavanja tržišnih prilika i sveukupne preduzetničke sposobnosti za izgradnju trajnog poslovanja oko svojih predloženih. rješenja.</i></p> <p><i>Razumijevanje kako industrija funkcioniše je od velike važnosti. Prethodno iskustvo suosnivača u ovoj oblasti, ili bilo koji drugi pokazatelj iskustva koji je relevantan za uspjeh projekta smatra se vrlo korisnim.</i></p> <p><i>Dosadašnja uspješna saradnja je prednost, ali definitivno nije obavezna da bi tim bio uspješan.</i></p> <p><i>Ovaj program nije osmišljen da direktno favorizuje timove koji su spremni da posvete puno vremena razvoju svog rešenja, ali svaki investitor preferira tim spreman da uloži maksimalne napore kako bi sve zadatke obavili na vreme i isporučili.</i></p>	Maksimalno 5 bodova

8. Proces evaluacije

Fond koristi profesionalnu ekspertsku Komisiju (EK) sastavljenu od eksternih stručnjaka i profesionalaca za investicije s bogatom međunarodnom ekspertizom u radu sa startapovima u nizu različitih industrija kako bi odabrali aplikacije koje su najperspektivnije. Sljedeća poglavlja opisuju sve korake procesa evaluacije.

8.1. Procjena prihvatljivosti projektnih prijava u odnosu na administrativne kriterijume i prva provjera prijava

Sve pristigle prijave će biti podvrgnute administrativnoj provjeri i provjeri prihvatljivosti koju će provesti menadžeri Fonda ili druga lica zaposlena u Fondu, koja odredi izvršni direktor. Imajte na umu da prijava, kako bi bila uzeta u obzir za dalju evaluaciju, mora biti u skladu sa svim pravilima opisanim u ovom priručniku i biti blagovremeno dostavljena na odgovarajućim obrascima, dok podnosilac prijave mora ispuniti sve zahtjeve opisane u sekciji 5 „Prihvatljivi podnosioci“.

Tokom ove faze evaluacije, od podnosioca prijave se može tražiti da dostavi dodatne informacije, neophodne kako bi Fond utvrdio ispunjenost određenih uslova prihvatljivosti.

U cilju odabira najboljih prijava, menadžeri Fonda će obaviti prvi skrining svih kandidata koji ispunjavaju uslove. Tokom ovog koraka, menadžeri programa će procijeniti da li je sadržaj aplikacije zadovoljavajući i da li daje dovoljno informacija u vezi sa utvrđenim kriterijumima evaluacije (posebno u vezi s objašnjenjem proizvoda/usluge/tehnologije, njegove konkurentske prednosti ili identifikovanog tržišnog potencijala koje projektni prijedlog mora detaljno opisati). Menadžeri programa će eliminisati one aplikacije čijem sadržaju očigledno nedostaju informacije i sadržaj kao što je gore opisano (tj. nepopunjena polja, aplikacije sa poljima čiji su odgovori u jednoj rečenici, ili one koje nude vrlo ograničene ili nejasne informacije o svom prijedlogu).

Kandidati koji ne prođu administrativnu provjeru i provjeru prihvatljivosti i prvu provjeru će biti obaviješteni o ovom ishodu putem e-maila, nakon što Fond završi procjenu svih podnesenih prijava.

Provjera ispunjenosti administrativnih kriterijuma vrši se prije početka i nastavlja se tokom evaluacije projektnih prijedloga u odnosu na kriterijume odabira. Nakon uvida u

administrativne kriterijume, podnosiocima prijava koji nisu ispunjavali administrativne kriterijume šalje se Odluka o odbijanju, odnosno o isključenju prijedloga projekta iz daljeg postupka. Odluku o isključenju prijedloga iz daljeg postupka zbog neispunjavanja administrativnih kriterijuma donosi izvršni direktor Fonda. Odluka je konačna i ne može se ispravljati, osim u slučaju administrativne greške. Prigovor se šalje Fondu e-mailom na adresu startap@fondzainovacije.me.

8.2. Faza predselekcije (prva faza evaluacije)

Prijave koje prođu administrativnu provjeru i provjeru prihvatljivosti i prvu provjeru će se kvalifikovati za naredni krug evaluacije koji sprovodi Ekspertska Komisija (EK). EK će ocijeniti sve prijave na osnovu sadržaja navedenog u prijavnim obrascu prema utvrđenim kriterijumima evaluacije. Članovi Ekspertske Komisije ocjenjuju pojedinačne aspekte koji čine svaki kriterijum evaluacije, a svaki aspekt ocjenjuju na skali od pet brojeva - od 1 do 5. Njihove ocjene su jednako vrijedne, pa se stoga izvlači srednja vrijednost. Od EK se očekuje da doda komentar na svaku ocjenu u obliku koji će pružiti jasnu povratnu informaciju aplikantima.

Konačna ocjena se formira na osnovu sljedeće formule:

$$K=(I+II+III)/3$$

gdje I, II i III su srednje ocjene (izračunate na osnovu aritmetičke sredine za svaki kriterijum) i konačna ocjena K na osnovu aritmetičke sredine za sve kriterijume zajedno. Srednje ocjene i konačna ocjena se računaju zaokruživanjem na 2 decimale.

Kao rezultat faze pred-selekcije (prva faza evaluacije), aplikacije koje dobiju ocjenu od **minimalno 3 od 5 ili iznad (prosječna ocjena od 3 kriterijuma) će se kvalifikovati za finalnu fazu selekcije** (druga/završna faza evaluacije).

Na kraju faze pred-selekcije, svi podnosioci će biti obaviješteni o ishodu putem email-a/portala. Aplikanti koji dobiju nižu ocjenu od 3 i stoga ne pređu u završnu fazu evaluacije, dobiće pisane komentare EK na svoje projektne prijedloge u skladu sa kriterijumima evaluacije.

8.3. Faza konačnog izbora (Završna faza evaluacije)

U završnoj fazi evaluacije, svi prethodno odabrani Podnosioci prijave će biti u obavezi da predaju svoje projektne prezentacije (pitch decks) Fondu, a zatim predstave svoje projekte Ekspertske komisiji Fonda bilo uživo ili putem video-konferencije (po odluci Fonda). Format ovog pitch događaja je zasnovan na sesiji koja traje 15 minuta po svakom podnosiocu prijave, tokom kojih treba da predstave svoje projekte i da se uključe u sesiju pitanja i odgovora sa EK.

Na osnovu rezultata prezentacije i ukupne evaluacije projekata, Ekspertska Komisija će ponovo bodovati sve prethodno odabrane prijave (koristeći iste kriterijume evaluacije i metodologiju opisanu u ovom priručniku) i daju svoju konačnu preporuku za odluku o finansiranju, za one prijave koje budu imale konačnu ocjenu najmanje 3,5 od ukupnih 5.

Svi podnosioci koji su učestvovali u završnoj fazi evaluacije biće obaviješteni o ishodu putem portala i dobiti pisane komentare EK.

9. Ugovaranje i potpisivanje ugovora o finansiranju

Nakon obavještenja Fonda da je njihov projekat odobren za finansiranje, aplikantu će biti ponuđeno da potpiše ugovor o finansiranju sa Fondom. **Korisnici koji su se prijavili kao timovi dužni su da osnuju privredno društvo uzimajući u obzir sve zahtjeve navedene u sekciji Prihvatljivi podnosioci.**

Prije potpisivanja ugovora o finansiranju, korisnik mora Fondu dostaviti sljedeća dokumenta:

- Dokaz da je korisnik upisan u Centralni registar privrednih subjekata Crne Gore (CRPS);
- Podaci o bankovnom računu na koji će biti uplaćivana sredstva;
- Ostala dokumenta koja Fond može zatražiti (obrazac izjave o pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći), Izjava o (ne) povrativosti PDV-a, Izjava o povezanim licima, dokaz da su sve obaveze redovnog plaćanja poreza i doprinosa ispunjene, da preduzeće nije u predstečajnom, stečajnom, likvidacionom postupku, da je obustavilo redovnu poslovnu aktivnost i sl. u skladu sa nacionalnim propisima i sl.);

Podnosilac prijave je dužan da se upiše u Registar inovacione djelatnosti najkasnije 6 mjeseci od potpisivanja ugovora o grantu. Procedura upisa u Registar inovacione djelatnosti počela je u oktobru 2021. godine i kontinuirano je omogućena svim zainteresovanim subjektima inovativne djelatnosti. Registracija se vrši putem web portala: www.inovacije.gov.me.

Fond zadržava pravo izmjene prvobitno predloženog budžeta i postavljanja posebnih uslova za svaki pojedinačni projekat, gdje to smatra potrebnim.

Prije potpisivanja ugovora o finansiranju, korisnik će biti uparen sa odgovarajućim mentorom (opisanim u sekciji 9.2) i započeće s implementacijom projekta.

9.1. Isplata sredstava

Fond će projektna sredstva isplaćivati u tranšama koje su definisane Ugovorom o grantu. Kao dodatni preduslov za dobijanje sufinansiranja Fonda za svaku tranšu, korisnik je dužan da dostavi dokaz o deponovanju sopstvenih proporcionalnih uplata sufinansiranja na bankovni račun koji će se koristiti za isplate za projekat. Korisnik snosi punu zakonsku odgovornost za ovaj račun i dokumentuje sva plaćanja na njega i sa njega.

Raspored isplata tranši predstavljen je u sljedećoj tabeli:

Tranša #	Rezultati potrebni za isplatu Fonda	Budžetska sredstva projekta %	Budžetska sredstva za mentorstvo %
1. tranša	<ul style="list-style-type: none"> • Potpisan ugovor o mentorstvu sa dodijeljenim mentorom; • Plan prekretnica (milestone plan) formulisano od strane mentora i korisnika, odobren od dodijeljenog mentora; • Dokaz o uplati obaveznog sufinansiranja od strane korisnika (izvod iz banke) 	30%	-
2. tranša	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o validaciji ideje i tržišne potrebe odobren od strane dodijeljenog mentora • Dokaz o uplati obaveznog sufinansiranja od strane korisnika (izvod iz banke) 	30%	40%
3. tranša	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o razvoju prototipa/MVP/pilota odobren od strane dodijeljenog mentora • Dokaz o uplati obaveznog sufinansiranja od strane korisnika (izvod iz banke) 	20%	30%
4. tranša	<ul style="list-style-type: none"> • Izvještaj o razvoju poslovnog modela odobren od strane dodijeljenog mentora • Dokaz o uplati obaveznog sufinansiranja od strane korisnika (izvod iz banke) 	20%	30%

Dinamika isplate će varirati u zavisnosti od specifičnih ciljeva svakog projekta, tj. stvarnog vremena potrebnog za ispunjavanje gore navedenih rezultata. Fond će obezbijediti obrasce gore navedenih izvještaja koje će koristiti korisnici. Sve izvještaje treba potvrditi Fond prije bilo kakvih isplata korisniku.

9.2. Mentorstvo

Fond je formirao grupu stručnih i iskusnih mentora koji će pomagati korisnicima u realizaciji njihovih projekata.

Fond će dodijeliti jednog mentora sa liste mentora svakom korisniku nakon sesije povezivanja. Sastanci se organizuju nakon što Fond obavijesti korisnike da su njihovi projekti odobreni za finansiranje.

Svrha angažovanja ovih mentora je maksimiziranje vrijednosti koju korisnici dobijaju i minimiziranje količine vremena koju bi inače izgubili na otkrivanje ili uspostavljanje određenih internih procesa, struktura i strategija. Međutim, vještine i iskustva mentora služe za usmjeravanje startapova, ali ne i za forsiranje njihovih razvojnih puteva. Stoga se startapovi i mentori uparuju na osnovu obostranog odobravanja.

Nakon potpisivanja ugovora o finansiranju i odabira mentora, korisnik i mentor treba da ozvaniče saradnju i potpišu ugovor o mentorstvu u roku od 3 sedmice. Fond će obezbijediti obrazac za mentorski ugovor.

Mentori će pružati savjete i smjernice, pomagati korisnicima da postave svoje ciljeve i pomoći im da postignu definisane rezultate.

Mentori će korisnicima pružiti pomoć u sljedećim oblastima:

- Strukturisanje tima (koordinacija, komunikacija, delegiranje)
- Izrada plana razvoja/plana prekretnica (milestone plan)
- Validacija ideje
- Intervju s potencijalnim korisnicima (i druge tehnike istraživanja tržišta)
- Definisane prototipa/MVP/pilot
- Stvaranje održivog poslovnog modela

Osim pružanja stručnosti i konsultacija korisnicima, mentori će se pobrinuti i da korisnik završi svoje aktivnosti u skladu sa definisanim planom prekretnica (milestone plan), te će potvrditi zadovoljavajući kvalitet rezultata koji su obavezni za svaku narednu uplatu Fonda.

Fond zadržava pravo da na ad hoc osnovi konsultuje svakog mentora o radu korisnika.

Mentorska naknada

Mentore plaća korisnik direktno iz sredstava koja Fond za ovu namjenu prenosi korisniku. Angažman svakog mentora je zajednički dogovoren između korisnika i mentora i preciziran u ugovoru o mentorstvu. Maksimalni ukupan iznos naknade za mentorstvo je 5.000 eura po projektu. Ova sredstva se ne mogu koristiti za druge troškove, odnosno ne mogu se premještati u druge kategorije troškova ili namjene tokom realizacije projekta.

Standardna preporučena bruto dnevna naknada (8 radnih sati) za mentore je 500 eura.

Jedan mentor se može upariti sa najviše tri korisnika.

9.3. Implementacija projekta i obaveze izvještavanja

Na početku implementacije projekta, korisnik će dostaviti Fondu detaljan plan prekretnica (milestone plan) i okvirni vremenski plan za postizanje rezultata. Na osnovu ovog plana, korisnik će o napretku ovih aktivnosti izvještavati Fond, uz pomoć svog mentora. **Ukoliko je potrebno, Fond može zahtijevati informacije o napretku projekta i finansijskom napretku u smislu trošenja sredstava u bilo kojoj fazi implementacije.**

U slučaju da korisnik predvidi kašnjenja i probleme u ostvarivanju prekretnice, dužan je o tome obavijestiti Fond.

Korisnik treba da arhivira svu projektну dokumentaciju u glavnom dosijeu (digitalnu i fizičku) u periodu od **najmanje 5 godina nakon završetka projekta**. Arhiva projekta treba da sadrži svu relevantnu dokumentaciju o implementaciji projekta (originalnu dokumentaciju za prijavu, ugovor o finansiranju, rezultate u okviru projekta, druge ugovore, službena odobrenja, dokaz o uplati, itd.).

Glavni dosije mora biti dostupan na uvid Fondu i svim subjektima koje Fond imenuje za inspekciju na zvanični zahtjev.

Kao dokaz o rezultatima projekta, korisnik je dužan dostaviti sljedeće:

Rezultat	Očekivani ishod	Izveštavanje i odobrenje
Plan prekretnica (Milestone plan)	Plan prekretnica kreira se na osnovu vremenski kritičnih događaja u projektu. Ovaj plan treba da predstavi svaku ciljanu prekretnicu zajedno sa predviđenim rokovima unutar vremenskog okvira projekta.	Plan prekretnica (milestone plan) mora biti potpisan od strane korisnika i odobren od strane mentora.
Izveštaj o validaciji ideje i tržišne potrebe	Sprovođenje ankete sa relevantnom ciljnom grupom kako bi se potvrdilo postojanje tržišnog izazova i validirala potreba za predloženim proizvodom među potencijalnim klijentima/kupcima.	Izveštaj treba da sadrži sve relevantne podatke o ciljnoj grupi, vrsti ankete, upitniku, rezimeu rezultata i glavnim nalazima. Izveštaj mora biti potpisan od strane korisnika i odobren od strane mentora.
Izveštaj o razvoju prototipa/MVP/pilot (demonstracija osnovne tehničke održivosti proizvoda)	Potrebno je pokazati temeljnu tehničku održivost budućeg proizvoda ili usluge. Ove funkcionalnosti moraju ponuditi dovoljnu vrijednost da privuku rane korisnike (iu slučaju pilota da dokaže da može funkcionisati u relevantnom okruženju).	Izveštaj treba da sadrži opis onoga što je postignuto u smislu razvoja tehnologije i mora uključivati slike, video zapise ili bilo koji drugi materijal relevantan za ovaj rezultat. Izveštaj mora biti potpisan od strane korisnika i odobren od strane mentora. Fond zadržava pravo da zahtijeva demonstraciju tehnologije.
Izveštaj o razvoju poslovnog modela	Uspostavljanje odgovarajućeg poslovnog modela za proizvod. Ovo bi trebalo da bude popraćeno solidnim istraživanjem tržišta, analizom konkurencije i budućom strategijom uvođenja proizvoda.	Ovaj rezultat je predstavljen u obrascu koji je obezbijedio Fond. Izveštaj takođe mora biti potpisan od strane korisnika i odobren od strane mentora.

Fond zadržava pravo da zatraži dodatne informacije u bilo kom trenutku realizacije projekta i 5 godina nakon realizacije projekta. Dodatno, ukoliko se smatra potrebnim, Fond će izvršiti monitoring na licu mjesta kako bi se bolje upoznao sa napretkom korisnika.

Ako korisnik prekrši ugovor o finansiranju ili ostvari neprihvatljive troškove, korisnik će biti zakonski obavezan da vrati primljena sredstva ili bilo koji njihov dio kako Fond smatra odgovarajućim.

Fond će sprovoditi aktivnosti praćenja svakog projekta u skladu sa obimom, dinamikom i principima definisanim Uputstvima za implementaciju projekta koja će biti dostupna na web stranici Fonda. Ovaj dokument pruža detaljna uputstva o tome kako funkcioniše proces praćenja i šta je korisnik dužan da dostavi Fondu kako bi opravdao troškove projekta i opisao postignuti napredak.

Za potrebe ovog projekta, Fond planira da koristi pojednostavljenu proceduru praćenja koja se oslanja na to da korisnik dostavi listu troškova vezanih za projekat za evidenciju Fonda, uz sve dodatne informacije koje bi Fond mogao zahtijevati.

Kada korisnik uspješno završi završnu prekretnicu (final milestone) i kada je Fond odobri i isplati konačnu tranšu, projekat će se smatrati završenim.

9.4. Promjena ideje

Fond želi da podrži projekte koji najviše obećavaju, ali čak i ideje koje u početku zvuče vrlo snažno i zaokruženo imaju prostora za poboljšanje kako napreduju. Kroz proces validacije ideja i intervju sa širom bazom potencijalnih korisnika, aplikanti bi mogli naučiti o novim načinima kako bi trebali poboljšati i prilagoditi svoje proizvode kako bi bolje ispunili potrebe tržišta.

Ovo bi moglo zahtijevati od korisnika da preispita svoj koncept i redefiniše svoj pristup rješavanju problema kako bi ga bolje prilagodio potrebama korisnika.

Iako bi promjena ideje mogla oduzeti dodatno vrijeme i resurse, često je neophodno za startupove u ovoj razvojnoj fazi. U slučaju da se ukaže potreba za ovom akcijom, korisnik treba bez odlaganja obavijestiti Fond i sa mentorom započeti rad na reviziji razvojnog plana. **Revidirani plan mora biti formalno odobren od strane Fonda prije nego što projekat krene sa realizacijom u novom obliku.** U slučaju da novi plan zahtijeva dodatno vrijeme, mora se i jasno iskomunicirati sa Fondom. Iznos sredstava dodijeljenih sa strane Fonda ne podliježe povećanju, bez obzira na potrebu korisnika da promijeni ili koriguje prvobitni plan razvoja.

9.5. Zahtjevi u vezi sa intelektualnom svojinom i stručnim znanjem (know how)

Sva nova intelektualna svojina i stručna znanja (know how) koja mogu biti stvorena tokom implementacije projekta moraju pripadati podnosiocu prijave. Da bi to osigurao, podnosilac prijave mora obezbijediti ova prava na intelektualnu svojinu i stručna znanja u ugovorima zaključenim s bilo kojom trećom stranom.

9.6. Zahtjevi za vidljivost

Korisnik mora preuzeti sve potrebne korake da objavi činjenicu da je Fond sufinansirao projekat. Koliko god je to moguće, projekti koje finansira Fond moraju uključiti informacione i komunikacione aktivnosti osmišljene da podignu svijest specifične ili opšte javnosti o razlozima projekta i podršci Fonda projektu u dotičnoj zemlji ili regiji, kao i kao rezultatima i uticaju ove podrške.

10. Sukob interesa i povjerljivost informacija

Sve procedure vezane za implementaciju ovog programa rade se sa najvećom pažnjom i svaki sukob interesa bilo koje strane uključene u proces sa strane Fonda će biti blagovremeno deklarirane. Svaki član osoblja Fonda ili član Ekspertske Komisije uključen u gore navedene procedure mora prijaviti bilo kakav lični ili organizacioni odnos ili interes u bilo kojem preduzeću ili pojedinačnim podnosiocima zahtjeva, i/ili otkriti one interese u kojima ima poseban udio.

Osim toga, podnosioci zahtjeva moraju preduzeti sve potrebne mjere predostrožnosti kako bi izbjegli stvarni ili uočeni sukob interesa i bez odlaganja obavijestiti Fond o svakoj situaciji koja predstavlja ili bi mogla dovesti do takvog sukoba.

Sukob interesa prisutan je, ali nije ograničen na, situacije u kojima je nepristrasno i objektivno obavljanje funkcija bilo kojeg podnosioca prijave, člana Ekspertske Komisije, osoblja ili konsultanata Fonda u vezi s izvođenjem ovog projekta ugroženo jer je navedeni podnosilac prijave, član EK ili član osoblja u poziciji da izvlači ličnu korist od radnji ili odluka donesenih u njihovom službenom svojstvu zbog ličnih ili profesionalnih odnosa.

Dodatno, Fond će ideje, materijale i dokumente koje aplikanti podnose u okviru ovog programa tretirati kao povjerljive informacije u skladu sa najboljom međunarodnom praksom.

DODATAK: Obaveze u vezi sa de minimis pomoći

Bespovratna sredstva koja se dodjeljuju mikro, malim i srednjim preduzećima u sklopu ovog Programa predstavljaju de minimis pomoć u smislu Zakona o kontroli državne pomoći (Službeni list, br. 12/18). Pomoć male vrijednosti za aktivnosti u sklopu ovog Programa se dodjeljuje prema pravilima za dodjelu pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) u smislu Uredbe Komisije (EU) br. 2023/2831 od 13. decembra 2023. godine o primjeni članova 107. i 108. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoć⁶ (u daljnjem tekstu: *de minimis* Uredba), koja se u Crnoj Gori primjenjuje shodno Pravilniku o listi pravila o državnoj pomoći – prilog 7⁷.

Gornja granica pomoći male vrijednosti koja se može dodijeliti jednom privrednom društvu, odnosno mikro, malim i srednjim preduzećima u sklopu ovog Programa, u skladu sa članom 3 stavom 2 *de minimis* Uredbe ne smije preći 300.000 EUR tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine.

Navedena gornja granica od 300.000 EUR se primjenjuje po jednom privrednom društvu bez obzira na oblik *de minimis* pomoći ili na cilj koji se namjerava postići, kao i nezavisno od toga finansira li se pomoć koja se dodjeljuje u potpunosti ili djelimično iz sredstava koja su porijeklom iz Evropske unije ili iz Crne Gore.

Za potrebe gornje granice utvrđene članom 3 stavom 2 *de minimis* Uredbe, pomoć se izražava kao bespovratna novčana sredstva. Svi iznosi koji se primjenjuju su bruto iznosi tj. iznosi prije odbijanja poreza i drugih dažbina. Pomoć koja se isplaćuje u više rata, diskontuje se na vrijednost pomoći u trenutku njene dodjele. Kamatna stopa koja se primjenjuje pri diskontovanju je diskontna kamatna stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele *de minimis* pomoći.

Ako bi se dodjelom nove *de minimis* pomoći mogla preći odgovarajuća gornja granica *de minimis* pomoći, ni jedna od tih novih pomoći ne može se dodijeliti na osnovu ovog Programa.

Pomoć male vrijednosti (*de minimis* pomoć) iz ovog Programa smatra se dodijeljenom na dan donošenja odluke o dodjeli pomoći male vrijednosti od strane Fonda za inovacije nezavisno od datuma isplate *de minimis* pomoći privrednom društvu.

Pomoć male vrijednosti u sklopu ovog Programa se dodjeljuje poštujući pravilo iz člana 2 stav 2 *de minimis* Uredbe, prema kojem se svi subjekti koje kontroliše, na pravnoj ili *de facto* osnovi, isti subjekt smatraju jednim privrednim društvom.

Pojam „jedno privredno društvo“ obuhvata sva preduzeća koja su u najmanje jednom od sljedećih međusobnih odnosa:

⁶Sl. List 2023/2831, 15.12.2023.

⁷ Sl. list CG br. 35/14, 2d/15, 38/15, 20/16, 33/2020, 38/2020, 53/2020, 98/2020, 130/2020, 44/2021, 107/2021, 131/2021, 15/2022, 52/2022, 34/2023, 57/2023, 115/2023 i 26/2024.

- a) jedno preduzeće ima većinu glasačkih prava akcionara ili članova u drugom preduzeću;
- b) jedno preduzeće ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog organa drugog preduzeća;
- c) jedno preduzeće ima pravo da vrši dominantan uticaj nad drugim preduzećem na osnovu ugovora zaključenog sa tim preduzećem ili u skladu sa odredbama njegovog osnivačkog akta ili statuta;
- d) jedno preduzeće koje je akcionar ili član u drugom preduzeću, samostalno kontroliše, u skladu sa sporazumom sa ostalim akcionarima ili članovima tog preduzeća, većinu prava glasa akcionara ili članova u tom preduzeću.

Preduzeća koja su u bilo kojem od odnosa navedenih u tačkama a) do d) preko jednog ili više drugih preduzeća takođe se smatraju jednim privrednim društvom.

Podnosilac prijave je dužan dostaviti Izjavu o svim preduzećima s kojima je povezan prema definiciji jednog privrednog društva.

Izuzete djelatnosti i proizvodi

Pomoć male vrijednosti iz ovog Programa ne može da se dodijeli:

- a) za djelatnosti usmjerene izvozu u treće zemlje ili države članice Evropske unije, odnosno pomoći koje su direktno povezane sa izvezenim količinama, sa uspostavljanjem i funkcionisanjem distributivne mreže ili sa drugim tekućim troškovima povezanim sa izvoznom djelatnošću⁸;
- b) ako je pomoć uslovljena upotrebom domaćih dobara i usluga umjesto uvoznih dobara i usluga.

U slučaju spajanja i preuzimanja preduzetnika, u skladu sa članom 3 stavom 8 *de minimis* Uredbe, prilikom utvrđivanju da li se poštuje odgovarajuća najviša primjenjiva gornja granica pomoći male vrijednosti sa bilo kojom novom pomoći male vrijednosti dodijeljenom novom privrednom društvu ili privrednom društvu koje preuzima drugo privredno društvo, u obzir se uzimaju sve ranije dodijeljene pomoći male vrijednosti dodijeljene bilo kojem od privrednih društava uključenih u postupak spajanja. Pomoći male vrijednosti koje su zakonito dodijeljene prije spajanja ili preuzimanja i dalje su u skladu sa zakonom.

Ako se jedno privredno društvo podijeli na dva ili više posebnih privrednih, *de minimis* pomoć dodijeljena prije te podjele, dodjeljuje se privrednom društvu koje je od nje ostvario korist, što je načelno privredno koje je preuzelo djelatnosti za koje je korišćena pomoć male vrijednosti. Ako takva raspodjela nije moguća, pomoć male vrijednosti dodjeljuje se srazmjerno, na osnovu knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog kapitala novih privrednih društava na datum stupanja na snagu podjele.

⁸ Pomoć male vrijednosti za troškove učestvovanja na sajmovima, odnosno za troškove studija ili savjetodavnih usluga potrebnih za uvođenje novog ili postojećeg proizvoda na novo tržište u drugim državama ne predstavljaju pomoć za izvoz.

Kumulacija državne pomoći

Pomoć male vrijednosti koja se se dodjeljuje u sklopu ovog Programa može se kumulirati sa *de minimis* pomoći dodijeljenoj za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa do gornje granice utvrđene u Uredbi Komisije (EU) br. 2023/2832 o primjeni člana 107. i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoći koje se dodjeljuju privrednim društvima koji pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa⁹.

Pomoć male vrijednosti koja se dodjeljuje u okviru ovog Programa ne može se kumulirati sa državnom pomoći za iste opravdane troškove ili sa državnom pomoći za istu mjeru rizičnog finansiranja ako bi takva kumulacija prelazila najviši primjenjivi intenzitet ili iznos pomoći koji je u konkretnim okolnostima svakog pojedinog slučaja utvrđen uredbom o grupnom izuzeću, odnosno odlukom Agencije za zaštitu konkurencije. Pomoć male vrijednosti koja nije dodijeljena za određene opravdane troškove ili se njima ne može pripisati, može se kumulirati sa drugom državnom pomoći u skladu sa uredbom o grupnom izuzeću ili odlukom Agencije za zaštitu konkurencije.

Kontrola i monitoring pomoći male vrijednosti

Fond za inovacije kao davalac pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoć) za aktivnosti predviđene ovim Programom prije dodjele te pomoći pisanim putem obavještava podnosioca prijave o predviđenom iznosu pomoći male vrijednosti izraženom u obliku bruto novčane vrijednosti (ekvivalenta subvencije), kao i o tome da je korisnik pomoći male vrijednosti, pozivajući se na *de minimis* Uredbu te navodeći njen naziv i podatke o njoj objavi.

Fond za inovacije dodjeljuje pomoć male vrijednosti iz ovog Programa tek nakon što od podnosioca prijave dobije izjavu, u pisanom ili elektronskom obliku, o svim *de minimis* pomoćima koje je primio u Crnoj Gori od bilo kojeg nadležnog organa u prethodne dvije i u tekućoj fiskalnoj godini (Obrazac Izjave nalazi se u Prilogu ovog Programa).

Fond za inovacije dodjeljuje novu *de minimis* pomoć u skladu sa *de minimis* Uredbom tek kada utvrdi da to neće povisiti ukupan iznos pomoći male vrijednosti koju je podnosioc prijave primio do nivoa koji prelazi odgovarajuću gornju granicu iz člana 3 stava 2 *de minimis* Uredbe i da su ispunjeni svi uslovi predviđeni ovim Programom i *de minimis* Uredbom za dodjelu te pomoći.

Fond za inovacije vodi evidenciju, odnosno prikuplja i evidentira sve informacije u vezi sa dodjelom pomoći male vrijednosti u okviru ovog Programa i ispunjenosti svih uslova iz *de minimis* Uredbe. Evidencija o dodijeljenoj *de minimis* pomoći u sklopu ovog Programa čuva se 10 fiskalnih godina od datuma kada je dodijeljena posljednja pojedinačna pomoć iz ovog Programa.

⁹ SL L, 2023/2832, 15.12.2023., str. 10.

Fond za inovacije će na pisani zahtjev u roku od 20 radnih dana ili u dužem roku koji je naveden u tom zahtjevu, dostaviti Agenciji za zaštitu konkurencije sve informacije koje ova Agencija smatra potrebnim da bi ocijenila da li su ispunjeni uslovi iz *de minimis* Uredbe, a posebno o ukupnom iznosu pomoći male vrijednosti koju je bilo koje privredno društvo primilo na osnovu te Uredbe ili drugih uređaba o *de minimis* pomoći.

Prethodno opisana pravila o dodjeli *de minimis* pomoći u okviru ovog Programa vrijede do 31. decembra, 2024.